

APELUL organizațiilor societății civile referitor la necesitatea asigurării transparenței procesului de verificare a titularilor și candidaților la funcții publice

26 Mai 2016

Organizațiile semnatare se arată îngrijorate cu privire la secretizarea informației despre candidații la funcții publice în conformitate cu prevederile Legii nr. 271 din 18 decembrie 2008 „privind verificarea titularilor și candidaților la funcțiile publice”.

În anul 2014, în urma semnării Acordului de Asociere, Republica Moldova și-a asumat responsabilitatea pentru realizarea reformelor necesare în vederea apropierii Republicii Moldova de standardele europene. Astfel, conform prevederilor Planului de Acțiuni RM-UE 2014-2016, pct. 16 (titlul III) privind prevenirea și combaterea criminalității organizate, a corupției și a altor activități ilegale, integritatea funcționarilor publici, combaterea corupției, precum și implementarea standardelor etice și de conduită anticorupție ar fi trebuit să devină unul dintre principalii piloni de reformare al sistemului administrativ. În lipsa unor astfel de reforme, asupra sistemului planează în continuare suspiciuni de corupție.

În acest condiții, organizațiile semnatare reamintesc faptul că, conform Legii nr. 271 din 18 decembrie 2008 toți titularii și candidații la funcții de ”demnitate publică” sau ”publice de conducere” trebuie să fie verificați de Serviciul de Informații și Securitate cu scopul prevenirii și combaterii corupției în autoritățile publice, prevenirii ocupării funcțiilor publice de către persoane care prezintă o amenințare pentru interesele securității naționale, determinării gradului de îndeplinire de către titulari și candidați a cerințelor de încadrare și a gradului de respectare a restricțiilor stabilite de lege, prevenirii, identificării și excluderii factorilor de risc, stabilirii autenticității informațiilor comunicate de titularii și de candidații la funcții publice în documentele depuse pentru ocuparea lor, realizării măsurilor prevăzute de lege, orientate spre excluderea faptelor ce pot constitui o amenințare a intereselor securității naționale.

În context, menționăm că avizele SIS sunt secretizate și astfel nu sunt aduse la cunoștința publicului fiind accesibile doar pentru un cerc restrâns de persoane care au acces la secretul de stat. În acest fel, spre exemplu, în cazul alegerii judecătorilor de CSM, doar 3 din 9 membri au acces la avizele secrete ale SIS, și anume: Președintele CSJ, Procurorul General și Ministrul Justiției. În acest mod, ceilalți 6 membri supun votului candidații, neavând informații complete despre aceștia și în special avizul secret al SIS.

În același timp, în cazul numirii viitoarei componente a CEC, în conformitate cu, art. 19, alin. 3 al Codului Electoral, este prevăzut ca rezultatele verificării în baza Legii 271 trebuie să fie date publicității de autoritatea care îi confirmă în funcție pe membrii Comisiei, adică de Parlament. Menționăm, că la data de 11 aprilie 2016, Comisia Parlamentară juridică, numiri și imunități a analizat proiectul de hotărâre privind desemnarea unor membri ai Comisiei Electorale Centrale, în urma căreia a avizat pozitiv lista candidaților. Informația a fost făcută publică abia pe data de 13 aprilie 2016, iar în aceeași zi, un șir de organizații ale societății civile au publicat un apel prin care au solicitat verificarea compatibilității candidaților cu criteriile prevăzute de lege. La 14 aprilie 2016 în cadrul ședinței plenare Parlamentul a desemnat candidații pentru funcția de membru CEC, inițiind procesul de verificare în conformitate cu prevederile Legii nr. 271. În conformitate cu prevederile art. 11, alin. 1 a Legii 271, SIS trebuia să transmită avizul Parlamentului în termen de 30 zile, prelungirea termenului fiind admisă în cazul în care sunt necesare verificări suplimentare. Până la momentul emiterii apelului, subiectul privind confirmarea în funcție a viitorilor membri CEC nu a fost stabilit pe ordinea de zi a Parlamentului și nu este clar de ce avizele SIS nu sunt făcute publice de Parlament precum și cauzele extinderii termenului de verificare a candidaților. Totuși, contrar unei proceduri clare, pe ordinea de zi a Parlamentului din 26 mai 2016 este inclusă examinarea repetată a proiectului nr. 153 din 11 aprilie 2016 privind desemnarea membrilor CEC, chiar dacă aceștia au fost deja desemnați și ar fi cazul să fie examinat un nou proiect privind confirmarea în funcție la care să fie anexate avizele SIS și Comisiei juridice, numiri și imunități.

Astfel, organizațiile semnatare atrag atenția membrilor Parlamentului Republicii Moldova, precum și Serviciului de Informație și Securitate despre necesitatea transparentizării procesului de selectare a candidaților la funcții publice și asigurarea cadrului legal uniform în vederea prevenirii corupției, precum și pentru combaterea acesteia, inclusiv la nivel instituțional. Mai mult, organizațiile semnatare, pornind de la aplicarea practică a prevederilor Legii nr. 271 în privința candidaților la funcții în sistemul judecătoresc, au dubii rezonabile că avizele SIS pot fi secretizate, contrar prevederilor legale și în cazul candidaților la funcția de membru a CEC.

În concluzie, organizațiile semnatare solicită:

1. Publicarea avizelor SIS elaborate în conformitate cu prevederile Legii nr. 271 în privința candidaților la funcția de membru a Comisiei Electorale Centrale, explicarea cauzelor din care avizele nu au fost prezentate în termenul de 30 zile prevăzut de lege, precum și examinarea unor proiecte separate privind confirmarea în funcție a viitorilor membri a CEC;
2. În scopul aplicării uniforme a legislației, desecretizarea și publicarea avizelor SIS elaborate în conformitate cu prevederile Legii nr. 271 în privința tuturor candidaților și persoanelor numite în funcție după 14 aprilie 2015 (dată la care au fost publicate modificările la art. 19 al Codului Electoral) care necesită a fi verificate de către SIS în temeiul Legii nr. 271;
3. În cazul persoanelor ce nimeresc sub incidența Legii nr. 271, numite în funcție după 14 aprilie 2015 fără verificarea de SIS, să fie inițiată verificarea imediată a acestora, în temeiul legii menționate;
4. Inițierea imediată a modificării prevederilor Legii nr. 271 și altor legi în vederea asigurării obligativității publicării tuturor avizelor SIS în privința tuturor categoriilor de persoane ce sunt vizate de prezenta lege.

Organizații semnatare:

1. Asociația Promo-LEX
2. IDIS Viitorul
3. Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM)
4. Fundația Est-Europeană
5. Centrul de Resurse DIALOG-Pro
6. Transparency International Moldova
7. Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)
8. Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)
9. Centrul Național de Mediu
10. Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD)
11. Institutul pentru Politici Publice (IPP)
12. Centrul pentru Jurnalism Independent (CJI)
13. Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte
14. Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii "Memoria"
15. Asociația Femeilor pentru Protecția Mediului și Dezvoltare Durabilă (AFPMDD)
16. Miscarea Ecologica din Moldova
17. Uniunea organizațiilor invalizilor din Republica Moldova
18. Terra-1530
19. Fundația pentru Dezvoltare (FAM)
20. Asociația pentru Transparență și Dezvoltare Civică
21. Alianța Centrelor Comunitare de Acces la Informație și Instruire
22. Consiliul National al Tineretului din Moldova (CNTM)
23. Asociația Presei Electronice din Moldova (APEL)
24. Asociația "Always Together"
25. BIOS
26. Institutul de Dezvoltare Urbană
27. Centrul CONTACT
28. Asociația Micului Business (AMB)
29. Asociația Pilgrim-Demo
30. Asociația Femeilor Profesioniște și de Afaceri din Moldova
31. Asociația Presei Intependente
32. ADEPT
33. Alianța Anticorupție din Moldova